

Perújítás a büntetőeljárársban. Empirikus kutatás gyakorlati ügyek áttekintése útján

FEJESNÉ VARGA Zita¹

A perújítás olyan rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős döntés felülvizsgálatát teszi lehetővé akkor, amikor az igazság elérését célzó törekvés szigorú törvényi feltételek mellett megelőzheti a jogerőben testet öltő jogbiztonság követelményét. A jogerős bírói döntést követően a büntetőeljárársban a perújítás gyakran igénybevett jogorvoslati eszköz, ezért kutatásomban a perújítási ügyek vizsgálatát tűztem ki célul. Ez a Debreceni Ítéltábla 2005-ben befejezett, perújítással kapcsolatos összes ügyének (147) teljes áttekintését jelentette különböző szempontok alapján. Az összegző megállapítás szerint kevés esetben történik a jogerős döntés perújítási eljárásban történő megváltoztatása, azonban az a tény, ha egyetlen esetben is, de sor kerül az esetleges tévedés kiküszöbölésére, bizonyítja, hogy a perújítás szükséges jogintézmény.

Kulcsszavak: perújítás, büntetőeljárás, jogerő, rendkívüli jogorvoslat, perújítási nyomozás, felülvizsgálat

*„Mert minden ítélsben az irgalom és az erő,
vagyis az igazság van egybekapcsolva.”²*

A perújítás témaköre több szempontból érintheti a nyomozó hatóság, rendőrség szerepét, függetlenül attól, hogy már lezárt, jogerős ügyekről beszélünk. A perújítási indítványokban a terheltek gyakran hivatkoznak arra, hogy az alapügyben a nyomozó hatóság tagja részéről kötelességszegés történt, kényszer, fenyegetés hatására tettek például beismerő vallomást. Függetlenül attól, hogy ez csak akkor valósít meg perújítási okot, ha a kötelességszegést a bíróság jogerős ítélettel megállapította, és a bűncselekmény a bíróság ítéletét befolyásolta, ilyen hivatkozásnál szükséges a rendőrség alapügyben végzett munkájának iratok alapján történő nyomon követése. Ezen esetekben gyakorlatilag egészen az alapügyben végzett nyomozás idejére „visszanyúlnak” e terhelti beadványok. Sor kerülhet perújítási nyomozás elrendelésére, amikor a nyomozó hatóság-

1 FEJESNÉ dr. VARGA Zita dr. bírósági titkár, Debreceni Ítéltábla, PhD-hallgató, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Marton Géza Doktori Iskola

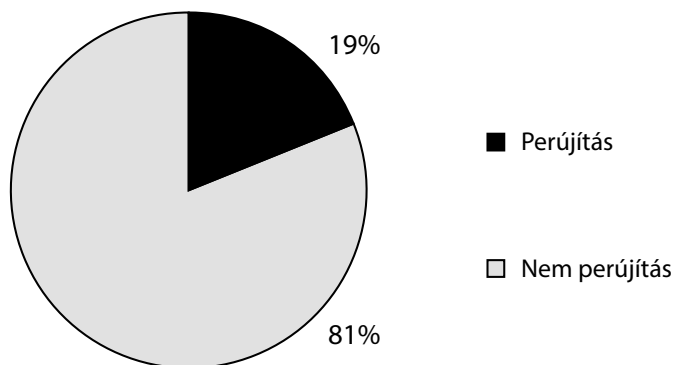
Zita FEJESNÉ dr. VARGA dr., Legal Secretary at the Court of Appeal in Debrecen, PhD student, University of Debrecen Geza Marton Doctoral School of Legal Studies

orcid.org/0000-0002-1989-0192, fvargaz@dit.birosag.hu

2 „Mi szükséges az ítélsre, hogy az az igazság cselekvése legyen?” Werbőczy (1894) 32. Már Werbőczynél megtalálhatjuk ugyanis az igazságkeresés kettősségét, amely a mai jogirodalomban is kifejezésre jut, mégpedig „a dolog valóságával vagy a perben mondottakkal megegyező” igazságfogalom. Werbőczy (1894) 34.

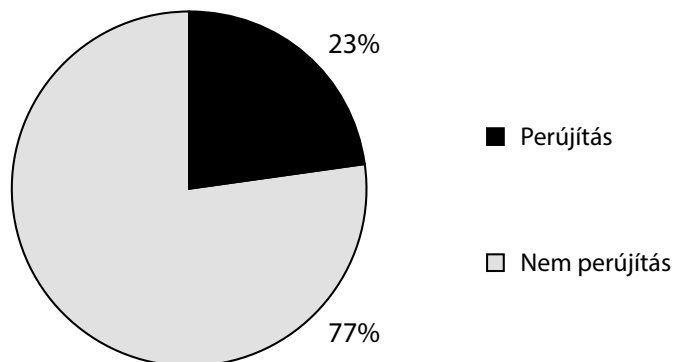
nak kell az előírt cselekményeket elvégeznie. A perújítási nyomozásban azonban nem az elkövető kilétének megállapítása a cél, hanem a perújítási indítványban megjelöltek vizsgálata abból a célból, hogy megfelelően lehessen dönteni a perújítás megengedhetőségének kérdésében. Fontos szempont, hogy relatív kizárási okot valósít meg, ha a perújítási nyomozásban az a nyomozó vesz részt, aki az alapügyben is eljár.³ Ebből következően, úgy gondolom, a téma aktuális lehet a rendőri szervek tagjai számára is.

A Debreceni Ítéltáblához 2005-től 2014-ig 1419 perújítással kapcsolatos ügy érkezett, az összes ügyérkezés 7395 volt. A perújítással érintett ügyek az összes ügyérkezés 19%-át tették ki.

1. ábra: Perújítással érintett ügyek az összes érkezett ügy számához viszonyítva, 2005–2014, Debreceni Ítéltábla

A nem peres ügyek között is igen nagy súllyal nyomnak a latba a perújítási ügyek (23%), figyelemmel arra is, hogy az egyéb nem peres ügyekbe valamennyi más ügy beletartozik, így az előzetes letartóztatással, védői díjjal, szakértői díjjal, halasztási kérelmekkel, külföldi ítélet érvényének elismerésével, összbüntetéssel stb. kapcsolatos ügyek is.

2. ábra: Perújítással érintett ügyek az összes érkezett nemeres ügy számához viszonyítva, 2005–2014, Debreceni Ítéltábla

³ BH2006. 386.

Ahhoz, hogy megértsük ennek a számadatnak a súlyát, kiemelendő, hogy az 1980-as évek elején a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon évente csak mintegy 15–20 perújítási eset fordult elő.⁴ A perújítási ügyek vizsgálata körében elkészítettem a Debreceni Ítéltábla felállása évének, a 2005-ös évnek a teljes elemzését, amely 147 befejezett perújítási ügy teljes áttekintését jelentette különböző szempontok alapján. 127 fellebbezett perújítási ügyet bírált el az ítéltábla, 20 ügyben pedig első fokon született perújítást elbíráló határozat.⁵

Elméleti háttér

A jogorvoslat a büntetőeljárásban évszázadok óta bevett intézmény mind az európai, mind a magyar jogban. A jogorvoslat intézményének léte szükségképpen azzal jár, hogy az eljárásban érintett személyek igénybe veszik. Nyilván a jó igazságszolgáltatási rendszer egyik mutatója, ha az érdekeltek elfogadják a bíróság ítéleteit, határozatait, és nem tartják szükségesnek a rendelkezésükre álló jogorvoslatok igénybevételét, azonban az sem lenne ideális állapot, ha a fellebbezési fórum minden határozatot helyben hagyta.⁶

A perújítás intézménye kapcsolódik a jogerő feltöréséhez, amely kötődik a jogbiztonság kérdéséhez is. A jogbiztonság a jogállamiság alapvető követelménye. A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes fellebbviteli jogorvoslattal, illetve hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség.⁷ „A jogorvoslathoz való jog egy, az Alaptörvényben rögzített, a különböző eljárásokban realizálódó, nevezzük úgy, alkotmányos alapjog. Mint ilyen, tehát alkotmányos védelmet élvez. Ha a nevezett jog valamilyen sérelmet szenved, abban az esetben az Alkotmánybíróság lesz jogosult a sérelem orvoslására.”⁸ Az Alaptörvényben a jogorvoslathoz való jogot a következőképpen fogalmazták meg: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti.”⁹ Turkovics István szerint kijelenthetjük, hogy „a jogorvoslathoz való jog az ügyfél kezében a legmarkánsabb eszköz jogainak védelmének érdekében”.¹⁰

„Az eljárási jogokban biztosított rendkívüli jogorvoslati lehetőségek a jogerő áttörésének kivételes esetei. A rendkívüli jogorvoslati lehetőségek garantálása különösen azokban az esetekben indokolt, amikor a jogerős döntés olyan jogi hibában vagy ténybeli tévedésben szenvedhet, amely feltétlenül szükségessé teszi az érintett jogainak vagy jogos érdekeinek megóvását, a kiküszöböléséhez fűződő érdek felülmúlja a döntés jogerejének tiszteletéhez, illetve ezen keresztül a jogállam stabilitását adó jogbiztonság

4 Gaál (1982)

5 A vizsgált ügyekbe való betekintést Dr. Balla Lajos, a Debreceni Ítéltábla elnöke, tanácsvezető bíró, c. egyetemi docens engedélyezte.

6 Király–Erdei (2013)

7 9/1992. (I. 30.) AB határozat

8 Turkovics (2013) 35–42.

9 Alaptörvény XXVIII. Cikk (7) bekezdés

10 Turkovics (2013) 37.

érvényesüléséhez kapcsolódó érdeket.”¹¹ A hatályos jogunkban a jogorvoslatok közül a perújítás olyan rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős döntés felülvizsgálatát teszi lehetővé, amikor az igazság elérését célzó törekvés szigorú törvényi feltételek mellett megelőzheti a jogerőben tetten öltő jogbiztonság követelményét. Ahogy Finkey Ferenc fogalmazott *A magyar büntetőeljárás tankönyve* című művében: „*A non bis idem csak a kétszeri büntetést zárja ki, de nem azt, hogy az igazságot az első ítélet után ne kereshessük...*”¹²

A perújítás jogszabályi alapja a büntetőeljárásban

A hatályos szabályozás alapján az 1998. évi XIX. törvény Negyedik részének XVII. fejezete szabályozza a perújítás jogintézményét. A vizsgálat tárgyát képező 2005-ös évben az 1998. évi XIX. tv. Negyedik részének XVI. fejezete alatt írt 392–403. § képezte a szabályozás törvényhelyeit, tartalmilag azonban a jelenlegi szabályozáshoz képest nem volt eltérés. A perújítási eljárásnak a bíróságot érintően két szakaszát határolhatjuk el. Az első szakasz a döntés a megengedhetőség kérdésében, vagyis a perújítási indítvány tárgyában. Ha az alapügyben járásbíróként járt el első fokon, akkor a törvényszék, ha a törvényszék, akkor az ítéltábla dönt tanácsulésen arról, hogy helyt ad-e a perújítási indítványnak vagy elutasítja azt, illetve megengedi-e a perújítást, esetlegesen perújítási nyomozást rendel el.¹³ Ebből következően külön vizsgáltam az ügyeket abban a tekintetben, hogy az ítéltábla fellebbezés folytán másod- vagy első fokon járt-e el.

A kutatási eredmények bemutatása, értelmezése

A tanulmány következő részében minden vizsgálati pontnál leírom az eredményeket, majd az azokból levonható következtetést.

Az összes ügyérkezéshez való viszonyítás¹⁴

2005-ben 657 ügy érkezett az ítéltáblára, ebből 160 volt nem peres ügy, amelyek közül 148 perújítással kapcsolatos. Ezek az ügyek az akkori ítéltáblához tartozó illetékességi megyék tekintetében Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye és Hajdú-Bihar megye területéről érkeztek. Elsőfokú elbírálásra Hajdú-Bihar megyéből 8, Jász-Nagykun-Szolnok megyéből 3, Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből 6, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből 3 érkezett, míg másodfokú elbírálásra a Debreceni Ítéltáblához Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből 41 fellebbezett perújítás, Hajdú-Bihar megyéből 33, Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből

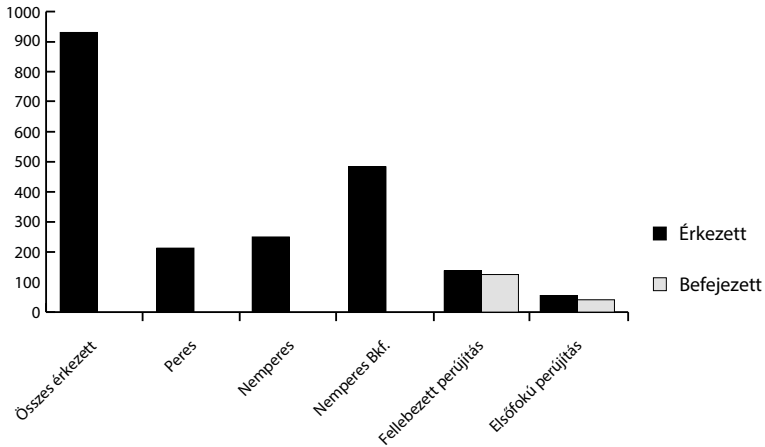
11 25/2013. (X. 4.) AB határozat

12 Finkey (1908) 537.

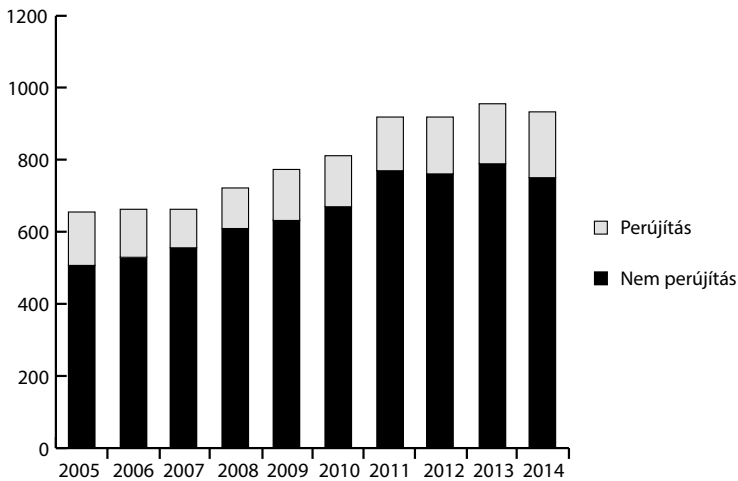
13 Be. 397. § (1) bekezdés (2005-ös állapot). A vizsgált időszakban a *törvényszék* elnevezés helyett a *megyei bíróság* elnevezés szerepel.

14 A Be. 2005-ben hatályos 397. § (1) bekezdése szerint a perújítás megengedhetőségének kérdésében, ha alapügyben a helyi bíróság járt el első fokon, a megyei bíróság, ha a megyei bíróság járt el első fokon, az ítéltábla dönt.

28 és Jász-Nagykun-Szolnok megyéből 25 ügy érkezett. Viszonyításként elmondható, hogy 2014-ban az összes ügyérkezés 929 ügyet tett ki, amelyből a nem peres ügyek száma 722 volt, ebből 177 az érkezett perújítással érintett ügy.

3. ábra: Érkezett és befejezett perújítási ügyek, 2014, Debreceni Ítéltábla

4. ábra: Perújítással érintett ügyek az összes érkezett ügy számához viszonyítva, 2005–2014, Debreceni Ítéltábla

Látható, hogy az érkezett ügyek számának növekedésével arányosan emelkedik a nem peres ügyek száma is. Ugyanakkor a perújítási ügyeket vizsgálva ugyanez az összefüggés nem mondható el: 2011-ben például az igen magas 962 számú nem peres ügyhöz képest kevesebb, 148 perújítással kapcsolatos ügy érkezett, hasonlóan 2005-ös évhez. A 2013-as, 2014-es magasabb számadatot indokolhatta a 2013. július 1-jén hatályba lépett új Btk., a 2012. évi C. tv., amely kapcsán sok esetben hivatkoztak az indítványok arra, hogy az új törvény szerint másként bírálendő el a cselekményük, ezért remélték, hogy a jogszabályváltozás perújítást is eredményezhet.

Lényegét tekintve egy állandó, viszonylag magas számú perújítással találkozhatunk a vizsgált, majdnem tízéves időintervallumban, s ebből levonható, hogy az egy állandó számú terhelti réteg által mindig igénybevert jogorvoslati eszköz.

Az ügy tárgya szerinti vizsgálat¹⁵

A vizsgált fellebbezett perújítási ügyekben bűncselekmények tekintetében leggyakrabban vagyon elleni bűncselekmények miatt nyújtottak be perújítási indítványt (nyilvánvalóan a halmazati büntetés miatt egy adott indítvány érinthetett több bűncselekményt is). A legmagasabb számokat a fellebbezett ügyekben az alábbi bűncselekménytípusoknál találjuk: rablás büntette: 22, lopás büntette: 20, lopás vétsége: 14, csalás esetében: 12, ezt követte a súlyos testi sértés büntette, amely 14 alkalommal volt érintett az indítványokban.

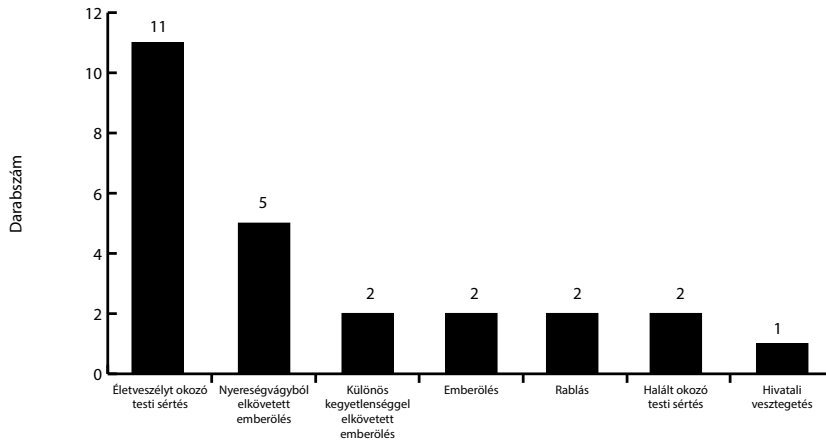
1. táblázat: 2005-ben elbírált fellebbezett perújítási ügyek tárgya szerint

2005-ben elbírált fellebbezett perújítási ügyek tárgya szerint	
Rablás büntette	22
Lopás büntette	20
Lopás vétsége	14
Súlyos testi sértés büntette	14
Csalás	12
Adócsalás büntette	9
Magánokirat-hamisítás vétsége	8
Zsarolás büntette	8
Közokirat-hamisítás büntette	7
Személyi szabadság megsértésének büntette	6
Közokirattal visszaélés vétsége	5
Magánlaksértés büntette	4
Erőszakos közöszülés büntette	4

15 Nyilvánvalóan a hatásköri szabályok is befolyásolják, hogy mely ügyek tartoznak helyi, míg mely ügyek felsőbb bíróság elé elsőfokú elbírálásra.

Csőbüntett	4
Könnyű testi sértés vétsége	3
Garázdaság vétsége	3
Embercsempészet büntette	3
Közúti baleset gondatlan okozásának vétsége	3
Csempészet büntette	2
Orgazdaság büntette	2
Önbíráskodás büntette	2
Számvitel rendjének megsértése vétsége	2
Ittas járművezetés büntette	2
Segítségnyújtás elmulasztásának veszélyhelyzetet előidéző által elkövetett büntette	2
Járművezetés tiltott átengedésének vétsége	2
Vesztegetés büntette	2
Közveszélyokozás büntette	2
Közúti veszélyeztetés büntette	1
Magánlaksértés vétsége	1
Adócsalás vétsége	1
Bankkártyával visszaélés vétsége	1
Garázdaság büntette	1
Hamis vád büntette	1
Sikkasztás büntette	1
Sikkasztás vétsége	1
Jármű önkényes elvételének büntette	1
Levéltitok megsértésének vétsége	1
Tartás elmulasztásának vétsége	1
Ittas járművezetés vétsége	1
Kiskorú veszélyeztetésének büntette	1
Rongálás vétsége	1
Természet elleni erőszakos fajtalanság büntette	1
Kényszerítés büntette	1
Bordélyház fenntartásával elkövetett üzletszerű kéjelgés elősegítésének büntette	1

Az első fokon elbírált perújítási ügyek között (5. ábra) az élet és testi épség elleni bűncselekményekben történt a legtöbb perújítás: életveszélyt okozó testi sértés 11 alkalommal, az emberölés tényállásához kapcsolódóan pedig 9 alkalommal kapcsolódott az elítéléshez perújítás.

5. ábra: A 2005-ben folyamatban lévő perújítási ügyek megoszlása, Debreceni Ítéltábla

A tárgyi súly meghatározza, hogy a nagyobb büntetési tétellel fenyegetett bűncselekmények esetében többek élnek perújítással. Másfelől a vagyon elleni, ezen belül is az erőszakos jellegű bűncselekmények elszaporodtak, beleértve a testi épség elleni bűncselekményeket is. Már az 1990-es években az ismertté vált bűncselekmények több mint 80%-a vagyon elleni volt, ennek 86,8%-a lopás. Az emberölések mellett a másik súlyos erőszakos vagyon elleni bűncselekmény a rablás, amely 1991-re szintén jelentősen emelkedett.¹⁶ Ugyanakkor a 2000-es évekre a társadalmi átalakulás hatása csökkent, a bűnözés szerkezete stabilizálódni látszott. 2006-ban 425 941, 2007-ben 426 914 ismertté vált bűncselekményt tartottak nyilván Magyarországon. 1996–2007 között a vagyon elleni bűncselekmények száma több mint 60%-ra csökkent, azonban a bűnözés szerkezetében még mindig a hagyományos vagyon elleni bűncselekmények dominálnak azzal, hogy az erőszakos jellegű bűncselekmények előfordulása emelkedik, 2007-ben ez a 7,5%-ot érte el. Megjelentek a modern piaci társadalmakra jellemző bűnözési formák, így az új típusú csalások és a közokirat-hamisítások.¹⁷

Magyarországon a 2000-es évet követően a közbíró eljárásban elítélt felnőttek több mint negytedede már volt korábban büntetve, a vagyon elleni bűncselekmények miatt elítéltek aránya volt a legmagasabb (53%), ezen belül is a rablásért (72%) és lopásért (59%) felelősségre vontak száma a legjelentősebb.¹⁸

¹⁶ Gönczöl (1993)

¹⁷ Gönczöl (2009) 21–35.

¹⁸ Ismertté vált bűncselekmények és elkövetők Magyarországon.

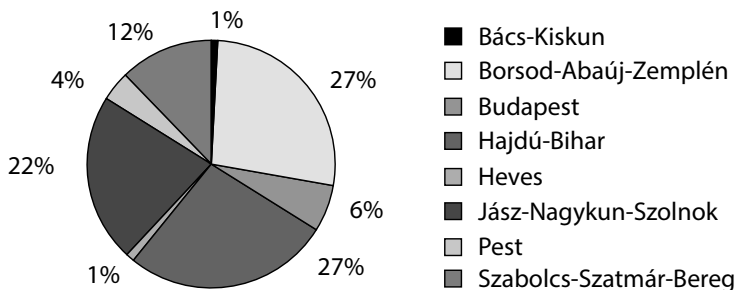
Amint az Balla Lajos tanulmányában szerepelt (amely az életfogytig tartó szabadságvesztések kiszabását vizsgálta az ítéletábla illetékességi ügyeiben), az emberöléssel kapcsolatos ügyekben az a tendencia folytatódott, amely már 1990-tól is folyamatosan látható volt: az ilyen támadások alanya már nemcsak a közvetlen környezetből kerülhet ki, hanem alkalmi ismerős vagy idegen ellen is irányulhat.¹⁹

A terheltek vonatkozó adatok²⁰

Ahogy a bűnözés személyi oldala vizsgálható olyan szempontok alapján, mint életkor, nem, családi állapot, iskolai végzettség, foglalkozás, lakóhely, úgy a perújítási indítványt benyújtó terheltek személyi oldala is vizsgálható ugyanezen szempontok alapján. A kutatást a vizsgált, befejezett 147 ügyben teljesen el tudtam végezni három szempont szerint: lakóhely és életkor szerinti megoszlás, valamint nemenkénti bontás.

Lakóhely

A terheltek legnagyobb része Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, Hajdú-Bihar megyében és Jász-Nagykun-Szolnok megyében rendelkezett bejelentett lakóhellyel.²¹

6. ábra: A terheltek megoszlása lakóhely (megye) szerint, 2005, Debreceni Ítéletábla

Az 1990–2007-es időszakot vizsgálva a bűnelkövetői arányszám a két északi régióban volt a legmagasabb, így az észak-alföldi, valamint észak-magyarországi régióban, és az erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények esetében a 100 ezer lakosra jutó számok itt voltak a legmagasabbak.²²

¹⁹ Balla (2014) 43–68.

²⁰ A kutatás nem lehetett ezen a téren teljes, mivel a rendelkezésre álló ügyiratokban az alapügy teljes iratanyaga csak az elsőfokú bíróságnál áll rendelkezésre. A perújítással kapcsolatos régebbi (tehát nem folyamatban lévő elbírált) ügyekben sok esetben csak az ítéleti hivatkozás található meg. Ezért a személyi körülményekre nézve, amelyek egy teljes szociológiai kép megrajzolását és mélyebb vizsgálatot tettek volna lehetővé, nem kerülhetett sor. Azonban azokban az ügyekben, ahol mindezek mégis rendelkezésre álltak, megpróbáltam kutatást végezni.

²¹ Hajdú-Bihar megyében az ismertté vált bűnelkövetők száma 1997–2002 között a megyei rangsorban a 4. helyet foglalta el, és ezen belül a vagyon elleni bűncselekmények száma volt a legmagasabb, valamint szintén magas volt a vizsgált időszakban a személy elleni bűncselekmények száma. Tóth (2007)

²² Papp (2009) 37–46.

A kedvezőtlen társadalmi-gazdasági adottságok miatt az ország keleti, északkeleti régióira (Észak-Magyarország, Észak-Alföld) a legjellemzőbb a bűnözés, itt az országos átlagnál is magasabb a felnőtt korú bűnelkövetők gyakorisága. A jogerősen elítélt felnőtt korú bűnelkövetők között a személy elleni bűncselekmények lakossághoz viszonyított mutatója magasabb az Észak-Alföldön, a vagyon ellenieké Észak-Magyarországon. A jogerősen elítéltek között a büntetett előélet is Észak-Magyarországon a legnagyobb.²³

A vagyon elleni bűncselekményekre a piaci szemlélet és a vállalkozói vonal kialakulása mellett továbbra is az ún. szükséglet szerinti bűnözés jellemző, amelyben a létfeltételeikben veszélyeztetett rétegek keresik a szükségletkielégítést, és amely azzal jár, hogy megszorodnak a támadó jellegű, szükségletkielégítő magatartások, ezek erőszakosabb formái, így a rablási alakzat is. A szegénység által leginkább sújtott területeken a legnagyobb a deviancia aránya. Gönczöl Katalin mutatott rá egy tanulmányában, hogy *„a deviancia összefonódása a perifériás társadalmi helyzettel a bűnözés vonatkozásában a leghagyományosabb bűncselekménytípusok – erőszakos és a vagyon elleni bűncselekmények – terjedésének kedvez.”* Ezekben a földrajzi régiókban a bűnözés összefüggést mutat a társadalmi, kulturális helyzettel, a jövedelem, iskolázottság, lakhatás, egyéni életmód kérdéseivel.²⁴

Az országos átlagnál magasabb a vagyon elleni bűncselekmények miatt elítéltek aránya Észak-Közép-Magyarországon, valamint az Észak-Alföldön, ezen belül is a lopás emelkedik ki. A személy elleni bűncselekmények az Észak-Alföldön a leggyakoribbak, százezer személyre 107 bűnelkövető jutott, a cselekmények legnagyobb hányadát a súlyos testi sértés tette ki.²⁵ Mindebből az következik, hogy amennyiben az alapügyekben elsősorban ilyen jellegű bűncselekményekben történik jogerős elítélés, hiszen ezek száma a leggyakoribb, akkor ez indokolja a perújítási beadványok gyakoriságát is ezekben az ügyekben.

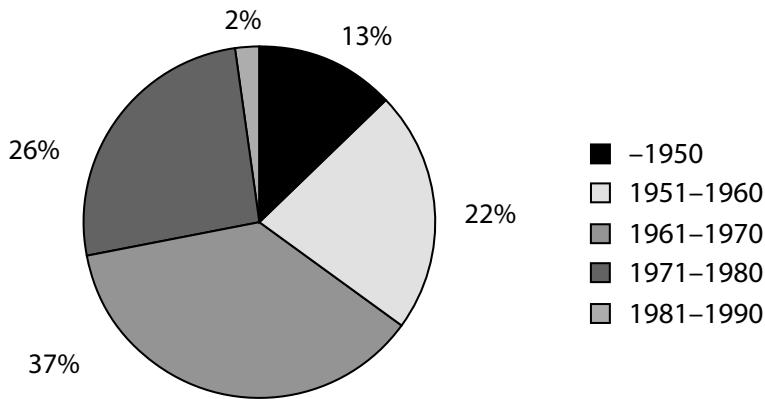
Életkor

A terheltek túlnyomó része 1951–1970 közötti születésű (35–54 év), ezen belül is kiemelkedik az 1961 és 1970 (35–44 év) között születettek száma.

23 Ismertté vált bűncselekmények és elkövetők Magyarországon.

24 Gönczöl (1993)

25 Ismertté vált bűncselekmények és elkövetők Magyarországon.

7. ábra: A terheltek életkor szerinti megoszlása, 2005, Debreceni Ítéltábla

A 35–44 éves korosztályú bűnelkövetők száma országos viszonylatban is jelentős, de nem a legmagasabb, illetve 55 év felett már a többi korcsoportéhoz viszonyítva alacsonyabb.²⁶ A kriminalitási gyakoriság az 1989–2008-as intervallumot nézve a 35 évesnél idősebbek körében emelkedett, és a növekedés mértéke az idősebb korcsoportok felé haladva egyre nagyobb arányú. Ennek oka lehet az is Vavró István szerint, hogy bizonyos életkor után kialakultak olyan társadalmi csoportok, amelyek az elmúlt 20 év változásaihoz nehezen tudtak alkalmazkodni.²⁷ Ez esetben ismét az elkövetett bűncselekményekhez igazodik a perújítás benyújtása.

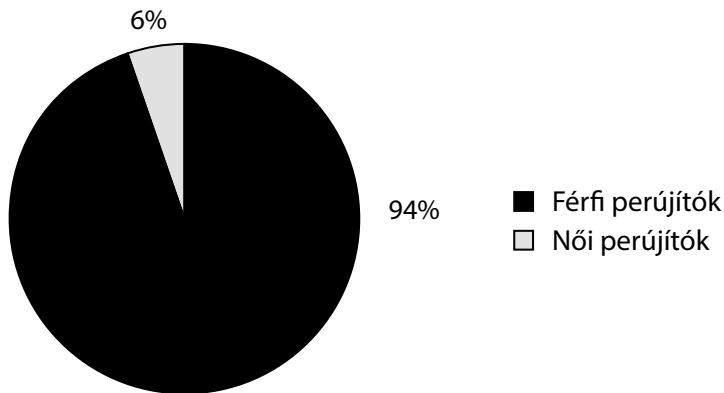
Életkor szempontjából még az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a perújítási indítvánnyal leginkább érintett korosztály esetében egyre nehezebb a büntetés-végrehajtási intézetekben való lét, ott ugyanis életkorukból adódóan is családfenntartóként szerepelnek, így nagyobb a nyomás rajtuk, hogy mielőbb kikerüljenek, s ennek érdekében minden lehetőséget kihasználják.

Nemek szerinti megoszlás

A 127 fellebbezett perújítási ügyben 7 esetben volt nő a terhelt, míg az elsőfokú perújításnál 2 esetben (mindkettő emberöléses ügy volt), vagyis a perújítók között a női elítéltek aránya 6%.

²⁶ Ismertté vált bűncselekmények és elkövetők Magyarországon.

²⁷ Vavró (2010) 91–100.

8. ábra: A női perújítók aránya, 2005, Debreceni Ítéletábrla

A bűncselekmények elkövetői jellemzően férfiak. 2007-ben országosan a 47 ezer elítélt közül több mint a nyolctizedük volt férfi, emellett a nők bűnisméltési hajlandósága is alacsonyabb.²⁸ Ebből következik a kevesebb számuk a perújításban, ám amennyiben a női bűnözési statisztikához képest viszonyítunk, talán az is levonható, hogy a női elítéltek túlnyomó része jobban hajlik a „tettek elfogadására”, vállalja a kiszabott büntetést, mintsem esetlegesen alaptalanul folyamodna perújításért. Ez a témakör esetleg egy újabb kutatás alapja lehet, amely már pszichológiai kérdések vizsgálatát is magában foglalhatja.

Perújítási indítványt benyújtók szerinti vizsgálat²⁹

Összesen 105 alkalommal a terhelt önállóan, jogi képviselő nélkül nyújtotta be az indítványát, míg 28 esetben hatalmazott meg védőt a perújítási indítvány előterjesztésére. Annak az oka, hogy a terheltek nagy számban önállóan nyújtanak be perújítást, az lehet, hogy a büntetés-végrehajtási intézet keretei között (túlnyomórészt ugyanis onnan nyújtják be az indítványt) a jogerős ítéletet követően ezt a jogorvoslati eszközt tudják legkönnyebben felhasználni, ekkor nem kell ügyvédi díjat fizetni, nehezebb az ügyvédi elérhetőség is, ha csak nem hozzátartozókon keresztül jut hozzá a képviselethez. A perújítási ok nem szabatos megjelölése nem akadály a elbírálásnak, és perújítást bármikor benyújthatnak, annyi a korlát, hogy a korábbival azonos tartalommal történő ismételt benyújtás esetén az indítvány elutasítására vonatkozó határozat meghozatalát a bíróság mellőzheti.³⁰

28 Ismertté vált bűncselekmények és elkövetők Magyarországon.

29 A Be. 2005-ben hatályos 395. § (1) bekezdése szerint a terhelt terhére perújítási indítványt nyújthatott be az ügyész és a pótmagánvádló, a (2) bekezdése szerint pedig a javára az ügyész, a terhelt, a védő (kivéve, ha a terhelt megtiltotta), a fiatalkorú törvényes képviselője, kényszergyógykezelés elrendelése ellen a terhelt törvényes képviselője és hozzátartozója, a terhelt halála után egyenes ági rokona, testvére vagy házastársa.

30 Be. 2005-ös állapota szerint 399. § (3) bekezdés.

2. táblázat: Perújítási indítványt benyújtók, 2005, Debreceni Ítéltábla

Benyújtó személy	Elsőfokú	Fellebbezett
Terhelt	16	89
Terhelt, meghatalmazott védője útján	4	24
Meghatalmazott védő	–	12
Magánvádló	–	2

A jogerős büntetésüket töltő terhelték esetében véleményem szerint az is ok lehet, hogy a perújítási indítvány benyújtásával egyidejűleg a büntetés félbeszakítását is indítványozzák, hiszen azt remélik, hogy ezzel a benyújtással az elbírálásig mindenképpen szabadlábra kerülnek. Ugyanakkor a törvényi szabályozás értelmében a bíróság csak perújítás elrendelése esetén szakíthatja félbe a büntetés végrehajtását, és ez is csak lehetőség, elutasítás esetén nem így történik.

Miért kevesebb a védő részvétele a perújításokban? Hiszen éppen a védő az, aki az ítélet „hibáját” jobban meg tudná ítélni. Az Alkotmánybíróság a 1320/B/1993. számú határozatában fejtette ki, hogy a védelem alkotmányosan garantált funkciójából nem következik, hogy a védőnek alkotmányosan biztosított joga lenne a rendkívüli jogorvoslat kezdeményezésére a büntetőeljárás alá vont személy kifejezett akarata ellenére. Arra, hogy miért állítja fel a törvény azt a kitélt, hogy a terhelt tiltása korlátozhatja a védői jogkört, a választ szintén egy AB-határozatban találhatjuk meg, amely szerint a jogerő tiszteletben tartása a terhelt azon Alaptörvényből fakadó joga, hogy az általa elkövetett cselekmény vonatkozásában meghozott ítéletet véglegesnek és ezért megváltoztathatatatlannak tekinthesse, alapvető követelmény mind a büntetőeljárással, mind pedig az azt szabályozó jogforrásokkal szemben.³¹

Annak, hogy a védő által önállóan, saját jogon benyújtott perújítási indítványoknak kevesebb a száma, az előbbieken túlmenően oka lehet az is, amire Fenyvesi Csaba rámutatott empirikus kutatása során: az általa megkérdezett 34 ügyvédből 11-en még soha nem kezdeményeztek perújítást, 21-en igen, de csak ritkán, s mindannyian egyetértettek abban, hogy kevés eredménnyel jártak.³²

A terhelt javára vagy terhére

Valamennyi perújítási indítvány a terhelt javára történt két kivétellel: a terhelt terhére csak a pótmagánvádló részéről érkezett két esetben indítvány (azonban ezeket is elutasították). A perújítási eljárásban érvényesül a „*favor defensionis*”, azaz a védelem kedvezményének elve, mivel többen és kedvezőbb feltételekkel nyújthatnak be perújítási indítványt a terhelt javára, mint a terhére. Ebből is következik a nagyobb számadat, valamint abból is, hogy a perújítási indítványt benyújtók túlnyomó többsége maga a terhelt.

³¹ 3103/2013. (V. 17.) AB határozat

³² Fenyvesi (2002) 359.

Figyelemre méltó, hogy az ügyész részéről 2005-ben a vizsgált ügyekben a terhelt javára egyáltalán nem történt indítványbenyújtás. Ennek oka az lehet, hogy vagy nem szerzett információt ilyen körülményekről, vagy pedig, mint közvádoló, bűntüldözési szerv, nem is volt „érdekel” ebben, bár a terhelt terhére sem nyújtott be indítványt. A Legfőbb Ügyészség Büntetőbírószági Ügyek Főosztályának *A perújítási eljárással kapcsolatos ügyészi tevékenység vizsgálata* című anyagából, amely a 2008–2009-es évet vizsgálta, látható, hogy az ügyész szerepe elsősorban a perújítási ok, valamint az 1. pont esetében jött elő, és az általuk vizsgált időszakban több alkalommal volt az ügyész a perújítási indítvány benyújtója.³³

Perújítási ok

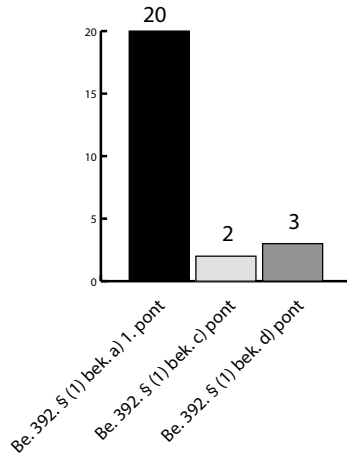
A vizsgált ügyek idején hatályos szabályozásból következően a következőképpen lehet csoportosítani a perújítási okokat:³⁴

- új tény vagy bizonyíték,
- ítélt dolog (*res iudicata*),
- hamis, hamisított bizonyíték,
- a hatóság köteleességszegése,
- távollét.

A perújítás okai a jelenleg hatályos Be. 408. §-ában egyetlen perújítási okkal bővültek (a többi változatlanul fennmaradt), mégpedig azzal, amikor a köztársasági elnök a terhelttel szemben indult büntetőeljárás kegyelemből történő megszüntetéséről határozott [Be. 408. § (1) bekezdés f) pont]. Figyelemmel arra, hogy egy perújítási indítvány érinthet több perújítási okot is, az új tény és új bizonyíték 140 esetben fordult elő, az alapügyben eljáró hatóság köteleességszegése 17 esetben, hamis, hamisított bizonyíték felhasználására való hivatkozás 9 esetben, 2 esetben pedig a távollét volt a perújítási ok. Elsőfokú perújításoknál a perújítási okok megoszlását a 9. ábra szemlélteti.

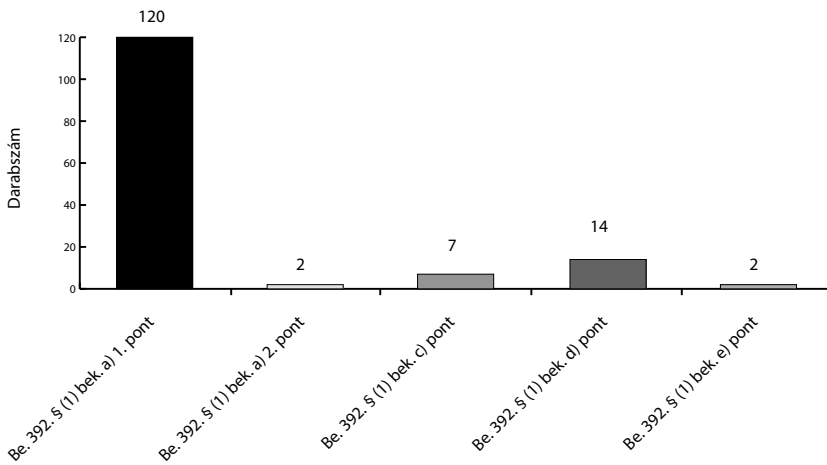
³³ Legfőbb Ügyészség.

³⁴ Be. 392. § (1) A bíróság jogerős ítéletével elbírált cselekmény (alapügy) esetén perújításnak van helye, ha a) az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozó olyan új bizonyítékot hoznak fel, amely valószínűvé teszi, hogy 1. a terheltet fel kell menteni, lényegesen enyhébb büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett intézkedést kell alkalmazni, illetve a büntetőeljárást meg kell szüntetni, 2. a terhelt bűnösségét meg kell állapítani, vagy lényegesen súlyosabb büntetést, intézkedés helyett büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett lényegesen súlyosabb intézkedést kell alkalmazni; b) a terhelttel szemben ugyanazon cselekmény miatt több jogerős ítéletet hoztak, vagy a terheltet nem a valódi nevén ítélték el; c) az alapügyben hamis vagy hamisított bizonyítékot használtak fel; d) az alapügyben a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság tagja a köteleességét a büntetőtörvénybe ütköző módon megszegte; e) az alapügyben az ítéletet a XXIV. Fejezet alapján a terhelt távollétében tartott tárgyaláson hozták.

9. ábra: Perújítási okok első fokon benyújtott ügyekben, 2005, Debreceni Ítéltábla

A 10. ábra mutatja a perújítási okok megoszlását a fellebbezett perújításoknál.

10. ábra: Perújítási okok fellebbezett ügyekben, 2005, Debreceni Ítéltábla

A perújítási indítványok legtöbbszörében – még a jogerős ítéletet követően is – a terhelt arra hivatkozott, hogy egyáltalában nem követte el a bűncselekményt, vagy valamely bűncselekmény elkövetését beismeri (általában az enyhébb súlyú bűncselekményt), és enyhítés végett terjesztett elő indítványt.

Itt térnek ki a perújítási indítványok lényegére. Például: „semmi köze a bűncselekményhez”, „megalapozatlan az ítélet”, „folyamatos romlás történt az egészségi állapotában”, „szembesítések maradtak el”, „belső arányosságot sérelmez”, „más a minősítés”, „a tanúk nem mondtak igazat”, „nem érték tetten a helyszínen”, „az eljáró hatóság elfogult volt”, „nem volt ügyvédje”, „a nyomozó hatóság tagjai megfenyegették”, „a sértett nem szavahihető”, „nem volt poligráfós vizsgálat”, „beismerését kényszer hatására tette”, „bizonyítási indítványok kerültek elutasításra”, „helytelen jegyzőkönyvezés”, „nyomozás során bántalmazták”, „nem vették figyelembe a védekezését”, „a sértett támadta meg”.

Az új tény vagy új bizonyíték kapcsán gyakran került sor személyi vagy tárgyi bizonyítékok megjelölésére. Legtöbbször tanúk kihallgatását indítványozták, személyi bizonyítékot jelöltek meg. Az esetek legnagyobb részében a terheltek gyakorlatilag a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadták, például, hogy miért azt a tanúvallomást vette figyelembe, miért nem más stb. Ennek azonban határt szab, hogy a bírói gyakorlat szerint amint a fellebbezés sem irányul a mérlegelő tevékenység támadására, úgy a perújítás sem irányulhat az alapügyben eljáró bíróságnak a bizonyítékokat értékelő tevékenysége ellen.³⁵

Az olyan tanúkra való hivatkozás, akiket meghallgattak az alapügyben, szintén gyakori volt, ez azonban szintén nem lehetett sikeres a bírói mérlegelés támadása miatt, mint ahogy az elutasított bizonyítási indítványban szereplő bizonyítéokra való hivatkozás sem, hiszen az is ismert volt az alapügy bírósága előtt.

Több esetben okiratot vagy újabb szakértői véleményt csatoltak. Ez utóbbi első sorban a védő képviseletével eljáró terhelteknél volt látható, ekkor is főként elmeállapottal, egészségi állapottal kapcsolatosan. Gyakorlatilag igazából sikeres a perújítás akkor lehet, ha a cselekmény elkövetésének időpontjára nézve becsatolt olyan elmeorvos szakértői véleményre tudnak hivatkozni, amelyből az elmeműködés tekintetében hoznak fel kóros momentumokat.³⁶ Volt olyan eset, ahol a csatolt orvosszakértői véleményre (a sérülés mikéntje) nézve azt állapította meg a bíróság, hogy ugyan új bizonyíték, azonban a halmazatban lévő több nagy súlyú bűncselekmény mellett a lényeges enyhítés fel sem merülhet. A perújítás lehetőségét az is szűkíti, hogy perújításnak új bizonyíték esetén is csak akkor van helye, ha valószínűsíthető a felmentés vagy a lényegesen enyhébb büntetés kiszabása.

A terheltek gyakran hivatkoztak arra, hogy a nyomozó hatóság tagja „kényszerítette” őket vallomástételre, azonban valójában nem is úgy történtek az események, ahogy ennek hatására azt előadta, vagy a bíróság, ügyészség volt elfogult vele szemben. Gyakori hivatkozás volt az is, hogy a hatóság „ráhatása” végett például a sértett vagy más hamisan tanúskodott. Ezen hivatkozások azonban azért sem sikeresek, mert a Be. 392. § (2) bekezdése szerint a c) és d) pontra való hivatkozásnak [ez a jelenleg hatályos Be. 408. § (1) bekezdés c) és d) pontja] korlátot állított fel a törvény, mégpedig azt, hogy ezen okok esetében perújításnak csak akkor van helye, ha a perújítási okként megjelölt

³⁵ BH2001. 163.

³⁶ BH2004. 354.

bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet állapította meg, és e bűncselekmény a bíróság határozatát befolyásolta. Az ilyen okokra való hivatkozásnál az elutasítás lényege az volt, hogy egyetlen esetben sem született jogerős határozat, még ha esetleg nyomozás is indult a hatóság tagjával szemben, az is megszüntetésre került.

Amennyiben az elítélt ügyében a jogerős határozatot a Be. XXIV. fejezetében szabályozott eljárás keretében hozták (távollét), a perújítást kötelező elrendelni. Az elfogultság bejelentésére az alapügyben lehetősége van a terheltnek, így amennyiben ezt nem tette, utólagosan nyilvánvalóan nem lehet sikeres az erre való hivatkozás, mint ahogy az eljárási szabálysértésekre, jegyzőkönyvvezetésre, jogszabályváltozásra való hivatkozás sem. A törvény tehát éppen a jobbiztonság érdekében egyrészt szűk körűen szabályozza a perújítási okokat, másrészt azok érvényesülését a kialakított bírói gyakorlattal is korlátozottná teszi.

Felülvizsgálat vagy perújítás

A perújítási indítványok gyakoriságát indokolhatja az is, hogy a terheltnek nyilvánvalóan tudják, hogy már csak rendkívüli jogorvoslatnak van helye, és megpróbálják igénybe venni azokat. A vizsgálatom kiterjedt arra is, hogy az esetekben a felülvizsgálatot mennyiben vették igénybe.³⁷ Elsőfokú perújítási ügyekben négy alkalommal találtam adatot, mind a négy esetben az ítéletet hatályában fenntartotta a Legfelsőbb Bíróság (Kúria). Fellebbezett perújítási ügyekben 17 esetben találtam adatot arra, hogy felülvizsgálati indítványt nyújtottak be, ebből két esetben a felülvizsgálat során a büntetés enyhítésére is sor került. Látható, hogy igyekeznek igénybe venni a felülvizsgálatot is a terheltnek, azonban a kevesebb szám oka az, hogy a felülvizsgálat feltételei szigorúbbak, csak egyetlen alkalommal lehet benyújtani és csak jogkérdésre vonatkozhat. Perújításnál azonban ilyen korlát nincs, így az akár számtalan esetben benyújtható.³⁸

A perújítási indítvány benyújtásának gyakorisága

A vizsgálat kiterjedt arra is, hogy első vagy ismételt perújításról van-e szó. A 127 fellebbezett perújítási ügyből 101 esetben első perújításról és 26 esetben ismételt perújításról beszélhetünk. Elsőfokú ügyekben 18 esetben első, két esetben ismételt beadás történt. (Összesen 28 volt az ismételt.) A terheltnek 22%-a még akkor is megpróbálja a beadást, ha először elutasítják a beadványát, főként, ha egyéb lehetőséget már kimerített.

37 A vizsgálat annyiban nem teljes ebből a szempontból, hogy csak akkor tudtam erre nézve adatot gyűjteni, amennyiben a végzés vagy az ügyészi indítvány utalt rá, s ezen esetekben bizonyosan megelőzte felülvizsgálati kérelem benyújtása a perújítást. Itt szükséges megjegyezni azt is, hogy lehetséges, hogy maga a felülvizsgálattal kapcsolatos végzés mutatott rá arra, hogy esetlegesen a felhozott érvek perújításban vizsgálendóak, így ezt követően szinte automatikusan benyújtották az indítványt.

38 Fontosnak tartom kiemelni, hogy mivel a perújítás megengedhetőségében döntő határozat nem ügydöntő, ezért az ellen felülvizsgálatnak helye nincs, azonban az elrendelt perújítási eljárásban az alapügyben hozott határozatot részben vagy egészben hatályon kívül helyező ügydöntő határozat ellen már van. (BH2006. 352.)

Perújítási nyomozás

Itt kell szót ejteni arról a kérdésről, hogy volt-e a vizsgált ügyekben perújítási nyomozás. Fellebbezett ügyekben nyolc esetben (ebből egy esetben a perújítási nyomozás adatai alapján más elkövetővel szemben vádat emelt az ügyészség rablás bűncselekmény elkövetése miatt),³⁹ elsőfokú perújítási ügyben egy esetben történt perújítási nyomozás.

A perújítási eljárás során hozott döntés

Fellebbezett perújítási ügyek tekintetében megállapítható, hogy a 127 ügyből kilenc esetben történt perújítás elrendelése másodfokon, mégpedig akként, hogy első fokon a perújítási indítványt elutasították, a másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla viszont hatályon kívül helyezte a végzést, a perújítást elrendelte, és megismételt eljárás lefolytatására megküldte az iratokat az első fokon eljáró bíróságnak. 2005-ben a Debreceni Ítéltáblán a befejezett 20 perújítási ügyben 19 esetben elutasították a perújítási indítványt, egy esetben történt meg a perújítás elrendelése.

A 147 vizsgált ügyből tíz esetben született perújítást megengedő döntés, ez az összes vizsgált ügyet tekintve azt jelenti, hogy mintegy 7%-ban. Mivel ez önmagában még nem jelenti az alapügyben hozott határozat hatályon kívül helyezését, szükségesnek mutatkozott ezen ügyek nyomon követése abban a tekintetben, hogy mi lett a perújítási eljárások eredménye. A tíz további vizsgálatra bekért ügyből hat érkezett be, amelyből négy esetben elutasították a perújítási indítványt a perújítási tárgyalást követően, míg két esetben az alapügyben hozott ítélethez képest lényegesen enyhébb büntetés kiszabására került sor.

A kutatási eredmények összegzése

Rendkívül kis számban történt perújítás elrendelése. Ebből levonható az a következtetés, hogy érvényesül Ulpianus mondása: „*Res iudicata pro veritate accipitur*”,⁴⁰ vagyis a jogerős ítéletet igazsággként kell elfogadni. Az a tény azonban, hogy még ha elenyésző mértékben is, de sor került perújítás elrendelésére, mutatja, hogy a perújítás mint rendkívüli jogorvoslati eszköz szükséges intézmény. Ha csak egyetlen esetben felmentő vagy enyhébb ítélet születik (vagy a terhére bűnösség megállapítása), a rendkívüli jogorvoslat elérte a célját, általa sikerült kiküszöbölni a ténybeli tévedést.

³⁹ Debreceni Ítéltábla Bkf.II.99/2005.

⁴⁰ Ulpianus.

A kutatás arra is választ keresett, hogy ezen intézmény mennyire hatásos. Az előzőekben leírtaknak megfelelően megadható erre a válasz: éppen azért nem lehet a szó szoros értelmében hatékony, mert ha túlságosan hatékony lenne, az az igazságszolgáltatás súlyos hibáját jelentené, ezért jobb, ha a *szükséges* jelzőt használjuk. A terheltek sok esetben, nagy számban veszik igénybe mint „utolsó” lehetőséget. A kevés sikeres perújítás bebizonyította, hogy a jogerő nem jelenthet azonosságot a bírői tévedhetetlenséggel, nem tekinthető a szimbólumának, a jogerő egy eljárás befejezésének szakaszát jelenti. Ugyanakkor a jogbiztonság és az anyagi igazság egyensúlyban tartása alapvetően biztosítandó. A jogbiztonság érvényesülése csak úgy lehetséges, ha a törvény szigorúan szabályozott keretek között ad lehetőséget a jogerő áttörésére.

IRODALOMJEGYZÉK

Felhasznált irodalom

- Balla Lajos (2014): Az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetékiszabási gyakorlata. In: *Magyar Rendészet*, 14. évf. 6. sz. 43–68.
- Balogh Jenő – Edvi Illés Károly – Vargha Ferenc (1898): *A bűnvádi perrendtartás magyarázata*. Budapest, Grill Károly Könyvkiadó.
- Elek Balázs (2012): *A jogerő a büntetőeljárársban*. Debrecen, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar.
- Fenyvesi Csaba (2002): *A védőügyvéd. A védő büntetőeljárársi szerepéről és jogállásáról*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó.
- Finkey Ferenc (1908): *A magyar büntetőeljárárs tankönyve*. Budapest, Politzer-féle Könyvkiadó Vállalat.
- Fónai Mihály – Csikós Beáta (2002): A társadalomtudományi kutatások lépései, avagy hogyan tervezem meg szakdolgozatomat. In Fónai Mihály – Kerülő Judit – Takács Péter (szerk.): *Bevezetés az alkalmazott kutatásmódszertanba*. Nyíregyháza, Möbius Kiadó.
- Gaál Enikő (1982): *A perújítás alapjai a magyar büntetőeljárársban*. Szakdolgozat. Szeged, József Attila Tudományegyetem.
- Göncöl Katalin (2009): A bűnözés társadalmi reprodukciója, deviancia-kontroll, bűnözéskontroll. In Borbíró Andrea – Kerezi Klára (szerk.): *Kriminálpolitika és társadalmi megelőzés kézikönyve*. Budapest, Fresh Art Design Kft.
- Papp Gábor (2009): Bűnözés, alkohol-és kábítószer-fogyasztás, öngyilkosság Magyarországon a rendszerváltás után. In Borbíró Andrea – Kerezi Klára (szerk.): *Kriminálpolitika és társadalmi megelőzés kézikönyve*. Budapest, Fresh Art Design Kft.
- Turkovich István (2013): A jogorvoslathoz való jog az Alkotmánybíróság gyakorlatának tükrében. In: *Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás*, 2013/2. sz. 35–42.
- Werbóczy István (1894): *Hármaskönyv*. Budapest, Magyar Tudományos Akadémia, Előbeszéd 14. cím, 32–34.

Internetes források

- Göncöl Katalin (1993): *A bűnözés társadalmi összefüggései*. Forrás: www.jszek.hu/szociologia/szszde/goncol-bunozes (2015. 06. 01.)
- Legfőbb Ügyészség, Büntetőbírósági Ügyek Főosztálya: *A perújítási eljárársal kapcsolatos ügyészi tevékenység vizsgálata*. Forrás: <http://ugyeszseg.hu/repository/mkudok7070.pdf> (2015. 06. 01.)

Király Tibor – Erdei Árpád (2013): *Megjegyzések a bíróság hatályon kívül helyezési gyakorlatának elemzéséről szóló összefoglaló véleményhez*. Forrás: www.lb.hu/sites/default/files/joggyak/profeszsori_velemenypdf (2015. 06. 01.)

Ismertté vált bűncselekmények és elkövetők Magyarországon. Forrás: www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/ismertbun.pdf (2015. 06. 01.)

Tóth Antal: *A bűnözés térbeli aspektusainak szociálgeográfiai vizsgálata Hajdú-Bihar megyében*. Forrás: https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/6472/Toth_Antal_tezis.pdf? (2015. 06. 01.)

Vavró István (2010): *A korspecifikus kriminalitás gyakoriságának változása 1989–2008 között*. Forrás: www.demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografia/article/view/487 (2015. 06. 01.)

Ulpianus. Forrás: <https://hu.wikiquote.org/wiki/Ulpianus> (2016. 09. 26.)

Felhasznált jogesetek

A Debreceni Ítéltábla 147 perújítási ügye (2005)

BH2001. 163.

BH2004. 354

BH2006. 352.

BH2006. 386.

Debreceni Ítéltábla Bkf.II.99/2005.

Jogforrások

9/1992. (I. 30.) AB határozat

25/2013. (X. 4.) AB határozat

Alaptörvény

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv.

ABSTRACT

Retrial in criminal proceedings. The results of empirical research

FEJESNÉ VARGA Zita

Retrial is an extraordinary legal remedy which allows for the review of a final decision when pursuing the truth, and – under strict legal conditions – may precede the requirements of legal certainty appearing as legal force. After a final court decision retrial is a frequently used method in criminal proceedings, so in my research my objective is to examine retrial cases. This required the complete review of all cases (147) related to retrials and completed in 2005 at the Court of Appeal of Debrecen, from various aspects. According to the summary, a final decision is rarely changed in a retrial process, however, the fact is, that even if in a single case error is eliminated, it is an indication that retrial is a necessary legal institution.

Keywords: *legally binding, extraordinary remedy, retrial, criminal proceedings, objective severity, reason for retrial, false or falsified evidence, retrial investigation, revision*